

मिलिंद बाबर

फाऊंडर-चेअरमन, मॅंगो हॉलिडेज्

जगभर फिरतांना

थंडी वाजली तरी चालेल, जेवण आवडीचं नसलं तरी चालेल, सहप्रवासी चांगले नसले तरी चालेल. प्रत्येक घडणाऱ्या घटनेमधून मी, मला आनंद देणारा अनुभव कसा मिळवू शकेन? स्थानिक जेवणात मला काय वेगळेपण जाणवलं? ते ब्लँड होतं पण किती सात्विक होतं? माझ्यामुळे, सहप्रवाशांच्या आनंदात आणि अनुभवात कशी भर पडेल? अशाप्रकारे जर आपण जगू शकलो तर???

माझ्या या २६ वर्षांच्या टूरिझममधील कारकिर्दीत मला लाखो लोकांना भेटण्याचा योग आला. प्रत्येकामध्ये काही चांगले गुण दिसले तर काही लोकांमध्ये तक्रारींचेच सूर.

टुरिस्ट या कॅटॅगरीमध्ये मोडणारे लोक, हे त्यांचा कॅफर्ट झोन सोडायला तयार नसतात. त्यांना फिरायचं असतं, पण सर्व काही छान छान असेल, कुठलाही त्रास होणार नसेल, उत्तमोत्तम जेवण, तेसुद्धा त्यांच्या आवडीचं मिळत असेल, रुममध्ये कडक AC असेल, एखादं स्थळ बघायला जाताना, कुठेही चालायला किंवा चढायला लागू नये, भेटणारी प्रत्येक व्यक्ती, मग टूर मॅनेजर, ड्राइव्हर, गाईड, हॉटेलची रिसेप्शनिस्ट, रेस्टॉरंटचा मालक, सहप्रवासी, AIRLINE किंवा त्यांचा स्टाफ हे सर्वजण चांगलेच असावेत... वगैरे वगैरे. असे टुरिस्ट प्रत्येक बाबतीत आपला स्वतःचा कॅफर्ट झोन शोधत असतात. तिथल्या खाद्य संस्कृतीची ओळख व्हावी म्हणून, खूप प्रयत्न करून जमवलेले तिथले जेवण न जेवताच यांचा मूड खराब होतो. खूप थंडी वाजते म्हणून एखादं सुंदर पर्यटन स्थळ बघायला हे बसमधून खाली पण उतरत नाहीत. हे लोक टुरिस्ट या कॅटॅगरीत मोडतात.

आणि जे ट्रॅव्हलर असतात ते मात्र वरील सर्व गोष्टींपासून दूर दूर असतात. टुरिस्ट हा फक्त फिरायला बाहेर पडलेला पर्यटक असतो. दोन गोष्टी कमी दिसल्या, तरी यांना फारसा फरक पडत नाही, परंतु यांचा कॅफर्ट झोन मात्र तुटता कामा नये.

ट्रॅव्हलर जो असतो, तो फक्त ती जागा बघायला तिथे आलेला नसतो, तर ती जागा त्याला काय नवीन अनुभव देऊ शकेल, हे तो शोधत असतो. त्याला ती जागा फक्त बघायची नसते, तर ती, त्याला अनुभवायची असते, ती त्याला जगायची

तुम्ही टुरिस्ट आहात, की ट्रॅव्हलर???

असते. मग ती जागा बघायला जाताना त्याला कितीही अडथळे आले तरी त्यांचा, त्याच्यावर काहीही परिणाम होत नसतो. थंडीचा कितीही त्रास झाला, बर्फात चालताना तो पाय घसरून पडला, तरीही तो त्या इच्छित स्थळाशी जाणारच. त्या पडण्याचासुद्धा, 'अनुभव' या सदराखाली तो आनंद घेतो. एखाद्या तळ्याकाठी जर टूर मॅनेजरने एक तास फ्री टाइम दिला असेल, तर टुरिस्ट कम्प्लेंट करतात. एवढा वेळ आम्ही काय करणार इथे? परंतु अस्सल ट्रॅव्हलर, शेजारील कॅफेमधून कॉफी आणून, तळ्याकाठच्या बाकड्यावर, त्या कॉफीचा आस्वाद घेत, स्थानिक लोकांशी गप्पा मारत, त्यांचे रीतिरिवाज समजावून घेत, आपल्या देशाबद्दल त्यांना अभिमानाने चार गोष्टी सांगत, तिथल्या राजहंसाबरोबर फोटो काढीत, तिथल्या निसर्ग सौंदर्याला मनसोक्त पिऊन घेत, त्या एक तासाचा अनुभव, आपल्या आधीच संपन्न असलेल्या अनुभवांच्या गाठोड्यात

काळजीपूर्वक बांधून घेत असतो. त्याला तो एक तासही खूप छोटा वाटतो. असे ट्रॅव्हलर प्रत्येकाला हवेहवेसे वाटतात, कारण ते प्रत्येक गोष्टीकडे वेगळ्याच नजरेने बघतात. घडलेल्या काही अघटित घटनांमधूनसुद्धा ते एक चांगला अनुभव शोधत असतात. एखाद्या सहप्रवाशाला हॉस्पिटलमध्ये Admit करायला जाताना, स्वतःहून 'मी येतो' म्हणणारे, स्वतःचे स्थलदर्शन चुकले, तरी कॅफ्लेंट न करणारे, उलट तिथले हॉस्पिटल बघायला मिळाले, तिथल्या डॉक्टरांशी बोलता आले, तिथल्या सोशल सिव्हीटीजबद्दल व स्थानिक लोकांना मिळणाऱ्या वैद्यकीय सेवा आणि सरकारी मदत, याबद्दल भरपूर माहिती मिळाल्याचा अनुभव किती संपन्न होता, हे उत्स्फूर्तपणे सांगणारे हे लोक, कधीही आणि कशाचीही तक्रार करीत नाहीत. टुरिस्ट मात्र दिलेल्या ३६ जेवणांपैकी सगळीच चांगली होती, पण पिसाच्या लंचमध्ये, मीठ कसं जास्त होतं, या विषयावर दोन तास बोलू शकतात. अठरा दिवसांच्या या स्वप्नवत टूरमध्ये तुम्ही, तुमच्या स्वतःच्या आणि तुमच्या कुटुंबाच्या आनंदाला चार चाँद कसे लागतील? आपली मुलं या टूरमध्ये नवीन काय शिकतील? त्यांचा जगाकडे बघण्याचा दृष्टिकोन कसा बदलेल? आपल्याला या टूरमधून चार चांगले लोक कसे भेटले यावर विचार करण्यापेक्षा, जर आपण एका जेवणात आलेल्या जास्त मिठाचा विचार करून, परत भारतात येत असू, तर मग आपण टुरिस्ट या कॅटॅगरीत मोडतो. आपल्या तोंडात ३२ दात आहेत. त्यातला एक दात जर पडला, तर आपली जीभ दिवसातून

शंभर वेळा, त्या पडलेल्या दाताच्या खळग्यात जात रहाते. तिला, त्या इतर ३१ धडधाकट दातांशी काहीही कर्तव्य नसतं. तसंच टुरिस्ट, हे मिळालेल्या ३२ चांगल्या गोष्टींऐवजी त्या एकाच न मिळालेल्या किंवा त्यांच्या अपेक्षेएवढ्या चांगल्या नसलेल्या, एकाच गोष्टीमध्ये गुंतून पडलेले असतात.

परंतु ट्रॅव्हलर मात्र, फक्त आणि फक्त अनुभवच घेत असतो. त्यालाही त्या जेवणात मीठ जास्त आलेलं असतं, परंतु तो मात्र त्या रेस्टॉरंटच्या सजावटीमध्ये इतका हरवून गेलेला असतो, की तिथले फोटो काढून आणि त्या मालकाशी बोलून, त्याने एक वेगळाच आनंद आणि

अनुभव ग्रहण केलेला असतो.

आपलं जीवन हा देखील एक प्रवासच आहे. आपल्यापैकी प्रत्येकजण प्रवासी आहे. काही काळापुरते आपण या ग्राहवर टूरसाठी आलेलो आहोत. मग टुरिस्ट बनून कॅफ्लेंट करत करत, ही टूर करायची की, एक ट्रॅव्हलर बनून प्रत्येक घडणाऱ्या गोष्टीत एक नवीन अनुभव शोधायचा? पडलं तरी चालेल, पाय दुखले तरी चालेल. मी बर्फात चालताना पडलो. माझा पाय दुखावला. पण पाय दुखावला म्हणून मी परत आलो नाही, तर दुखणाऱ्या पायाचे, लंगडत, लंगडत, थंडीत कुडकुडत पुढे एक किलोमीटर चालत जाऊन तो धबधबा बघून आलो, याचा मला खूप आनंद तर झालाच. मी स्वतःला त्याबद्दल शाबासकी पण दिली. पण मी जर, पाय दुखावला म्हणून, तिथून परत बसमध्ये येऊन बसलो असतो. तर मला खूप खूप गिल्टी वाटत राहिलं असतं, कारण माझ्यामध्ये आणि इतरांमध्ये मग काही फरकच राहिला नसता.

आणि मी, जर तो धबधबा पाहिला नसता तर कदाचित मी तो कधीच पाहिला नसता. कारण, मी परत इकडे येण्याची शक्यता जवळपास नाहीच बरोबर.

थंडी वाजली तरी चालेल, जेवण आवडीचं नसलं तरी चालेल, सहप्रवासी चांगले नसले तरी चालेल. प्रत्येक घडणाऱ्या घटनेमधून मी, मला आनंद देणारा अनुभव कसा मिळवू शकेन? स्थानिक जेवणात मला काय वेगळेपण जाणवलं? ते ब्लँड होतं पण किती सात्विक होतं? माझ्यामुळे, सहप्रवाशांच्या आनंदात आणि अनुभवात कशी भर पडेल? अशाप्रकारे जर आपण जगू शकलो तर???

जिमला जाऊन आपण आपलं शरीर ताकदवान बनवू शकतो, परंतु त्या ताकदवान शरीराला ड्राईव्ह करायला तुमच्याकडे तेवढे ताकदवर (Powerful Engine) मन आहे का?

शंभर पैकी ८० लोक हे टुरिस्ट कॅटॅगरीमध्ये असतात आणि टुरिस्ट कॅटॅगरीमधून निघून, ट्रॅव्हलर कॅटॅगरीमध्ये यायला एका पॉवरफुल इंजिनाची गरज असते. त्यासाठी काही वेगळे मानसिक व्यायाम हेतुपुरस्सर केल्यास शरीराबरोबरच, आपलं मनसुद्धा प्रचंड ताकदवर बनू शकतं!... ते कसं? त्याबद्दल मी पुढच्या काही लेखांपैकी एकामध्ये सविस्तर लिहिणारच आहे!

प्रत्येकाने जर एक ट्रॅव्हलर व्हायचा प्रयत्न केला... प्रत्येक प्रवासात, मग तो युरोपचा असेल किंवा आपल्या जीवनाचा!!!

तर???... तर आपलं जीवन एक आनंदोत्सव होईल आणि आपण सगळे, जर अशाप्रकारे, आनंदी आणि संपूर्ण उत्साही झालो, तर आपला संपूर्ण समाज आनंदी होईल. आमचा मॅंगो हॉलिडेजचा उद्देश (Purpose) हा व्यवसाय करून खूप पैसे मिळवणे, हा नसून, आमच्या प्रत्येक पर्यटकाला, पर्यटनाच्या माध्यमातून, आनंद व समाधान देऊन, त्याला व पर्यायाने त्याचा सहभाग असणाऱ्या, या आपल्या समाजाला आनंदी बनवण्यासाठी काम करणं हा आहे!

आज इथेच थांबतो. परत भेटूया पुढच्या रविवारी, याच ठिकाणी.

milind@mangoholidays.in

‘मॅंगो’ स्पेशल
इंटरनॅशनल आणि
डोमेस्टिक टूर्स

Europe | America | Australia & New Zealand |
South Africa | Dubai | South East Asia | Japan |
Kerala | Rajasthan | Madhya Pradesh | Himachal |

www.mangoholidays.in

● पुणे : (020) 2544 4415/16/17/18 मो. : 83800 39505/83800 39499 ● दादर : (022) 2433 5500/11/22/33 ● ठाणे : (022) 2545 0017/18 ● नागपुर : (0712) 2244557/8/9 मो. : 93715 60725 ● साप्ताहिक सुट्टी : रविवार ●